

OECD Journal on Development

**Development Co-operation - 2006 Report - Efforts and Policies of the
Members of the Development Assistance Committee – Vol. 8 No 1**

Summary in Norwegian

OECD journal om utvikling

**Samarbeid om utvikling – 2006-rapport – Innsats og politiske tiltak fra
medlemmene i komiteen for utviklingshjelp (DAC) - Volum 8, utgave 1**

Sammendrag på norsk

”Et av de viktigste bidragene fra DAC-medlemmene er å sørge for klar og konsistent informasjon til en interessert og involvert offentlighet. Gjennomsiktighet er effektivitetens mor. Hjelp er en investering i en bedre og tryggere verden. Både bidragsytere og mottakere kan, og bør, kreve at det bidrar til følbare resultater for de fattige. Jeg håper at informasjonen og analysene i denne rapporten vil bidra til en bedre debatt om effektiv bruk.”

- Richard Manning, OECD DAC-formann

Årets rapport om utviklingssamarbeid fra OECDs DAC-formann Richard Manning tar for seg det totale bistandsvolumet og undersøker om giverlandene er i rute for å nå sine mål om en økning i bistanden til 130 milliarder dollar globalt, og en dobling av bistanden til Afrika innen 2010.

Rapporten ser på hovedtendenser som avslører hvor bistanden havner – hvilke regioner får mest, hvilke får minst, hvilke sektorer (helse, utdanning osv.) tiltrekker seg bistand, og hvilken fortsatt innvirkning har gjeldslette og nødhjelp på den totale bistandsflyten.

Rapporten presenterer også ideer om hvordan giverland kan gjøre mer for å oppmuntre til større nasjonal ansvarlighet når det gjelder offentlig forbruk (som omfatter bistand) i utviklingsland.

Den inneholder også noen nøkkelmål på utviklingssamarbeid, inkludert fremgangen – eller den manglende fremgangen – i implementeringen av Paris-erklæringen om

bistandseffektivitet, og ser på hvordan økt bistand for handel ("Aid for Trade") kan gi de beste resultatene.

Bistanden øker, men gjeldslette dominerer

Total offisiell utviklingsbistand (ODA) fra DAC-medlemsland steg med 32 % i 2005 til 106,6 milliarder dollar – et rekordhøyt beløp.

Dette representerer 0,33 % av medlemslandenes samlede bruttonasjonalinntekt i 2005, opp fra 0,26 % i 2004, og den høyeste andelen siden 1992.

Men den største delen av økningen kom i form av gjeldslette (spesielt til Irak og Nigeria), som ble mer enn tredoblet, og som humanitær hjelp, som steg med 15,8 %.

I 2005 publiserte DAC en mye omtalt "simulering" som viste at hvis alle giverland respekterte sine forpliktelser, ville bistanden stige fra like under 80 milliarder dollar i 2004 til 130 milliarder dollar innen 2010.

Det kreves imidlertid en svært bratt økning i perioden 2008-10 for å nå dette målet, sier DAC-formann Richard Manning. Det innebærer å øke "Skattebetalerfinansierte bistandsprogrammer raskere enn nesten alle andre typer offentlige utgifter".

Richard Manning spår at bistanden i mellomtiden sannsynligvis vil ha en moderat nedgang i 2006 og 2007, etter hvert som gjeldsletten reduseres.

Bistand til Afrika sør for Sahara står stille, men mest bistand går til fattige land

Bistand til Afrika sør for Sahara har steget brått, men hvis man utelukker Nigeria, som mottok hovedsakelig gjeldslette i 2005, var bistanden til denne regionen så å si uforandret i 2005.

Annen bistand en gjeldslette skal imidlertid øke de kommende årene etter hvert som forpliktelsene til å doble bistanden til Afrika får effekt.

Fremtidsutsiktene, ifølge Richard Mannings spådommer, er at vi sannsynligvis vil få se at nedgangen i bistanden til Europa og Det fjerne østen vil fortsette etter 2005, etter hvert som flere land i disse regionene fortsetter sin utvikling.

96 % av all bistand går nå til den fattigere delen av utviklingslandene, noe som viser at bistanden nå blir bedre fordelt til stedene der de fattige bor.

Bidragstere som ikke er DAC-medlemmer øker også bistanden

Selv om bistand fra OECDs DAC-medlemmer fortsatt vil utgjøre nesten 90 % av total ODA, påpeker Richard Manning at bistand fra bidragstere som ikke er DAC-medlemmer også øker.

Warren Buffet fordoblet ressursene til Gates-stiftelsen over natten.

Bistand fra bidragstere som ikke er DAC-medlemmer har tradisjonelt ligget på rundt 5 % av verdens totale ODA, men er beregnet å øke etter hvert som ikke-medlemmer som Korea og Tyrkia og land utenfor OECD og EU øker sin bistand.

Nye måter å yte bistand på

Et interessant særpreg de siste årene er at ideer til nye måter å yte utviklingshjelp på, har beveget seg fra en diskusjonsfase til å bli virkelighet.

De tre hovedtiltakene har alle dreid seg om helse.

- International Finance Facility for Immunisation (internasjonal finansieringsmekanisme for vaksinebistand).
- Løfter om å innføre flyselskapsavgifter for å finansiere bistand mot malaria, TB og HIV/AIDS.
- Et "avansert markedsengasjement" for å komme med insentiver til å utvikle vaksiner der markedsetterspørselen er lav.

Det forventes at de to første tiltakene ovenfor vil øke den globale bistanden med opptil 2 milliarder dollar, eller omtrent 2 % av den totale bistanden.

Bistandsavhengighet

Har bistandsavhengighet nådd nivåer som truer utviklingslandenes makroøkonomiske stabilitet og konkurransevne ("nederlandsk syke") og gjør dem usunt avhengig av bistand?

DAC-statistikkene viser faktisk at de totale nivåene av bistandsavhengighet er lave og stabile, etter en betydelig nedgang i 1990-årene. De fleste landene med høy avhengighet er små øyer eller stater berørt av konflikt. Men noen større land kan oppleve en økning i sitt avhengighetsnivå hvis bistanden øker i henhold til løftene.

Overvåking av Paris-erklæringen om bistandseffektivitet

OECD DAC har overvåket implementeringen av Paris-erklæringen om bistandseffektivitet siden den ble godtatt av over 100 giverland, utviklingsland og multilaterale organisasjoner i 2005. Årets rapport om utviklingssamarbeid frigir noen tidlige funn fra den første 2006-undersøkelsen fra overvåkingen av Paris-erklæringen.

Den antyder at man bør vie større oppmerksomhet til styring av kostnadene ved å yte bistand. Men bistandseffektivitet dreier seg om mye mer enn reduksjon av transaksjonskostnader. Man må også involvere sterkere og mer ansvarlige institusjoner på landnivå. Undersøkelsen viser at det gjenstår mye arbeid på dette området.

31 land deltok i undersøkelsen.

Fremme nasjonalt ansvar

Richard Manning identifiserer områder der giverland kan og bør gjøre mer for å fremme myndighetenes ansvar overfor innbyggerne i fattige land. Han foreslår:

- fortsatte tiltak for å forbedre samarbeidet med ikke-statlige aktører i utformingen av strategier for fattigdomsreduksjon, og bruke kommunikasjon til å forbedre ansvarlighet.
- vie forbedringen av skatteinnkrevningssystemer større oppmerksomhet.

Han peker på at myndighetenes ansvar overfor sine innbyggere har en tendens til ikke å være på sitt beste når bistandsnivåene er høye, men når skatteinntektene er høye.

Giverlandenes historikk viser lange og mange forsøk på å "sette staten i stand til å fungere bedre" ved å hjelpe til med å bygge opp kapasiteten. Det er mye mer kinkig for utenforstående å involvere seg i pilarene i de sosiale kontraktene som definerer betingelsene i den lokale politiske debatten, men giverlandene bør vurdere mer støtte til:

- representativt styresett
- en uavhengig domstol
- uavhengige medier

Bistand for handel ("Aid for Trade")

Uten støtte til å styrke handelskapasiteten i utviklingsland, vil forbedret markedstilgang ha liten innvirkning på fattigdomsreduksjon.

Denne rapporten varsler leserne av nye evalueringer som setter fokus på det dårlige utbyttet av "Aid for Trade"-programmer, og påpeker at Paris-erklæringen om bistandseffektivitet er langt fra systematisk implementert i disse programmene. Den kommer med forslag til forbedringer, og påpeker bl.a. viktigheten av landenes eierskap og resultatbasert styring.

I 2004 omfattet bistand til "Aid for Trade"-agendaen 2,5 milliarder dollar til handelsrelatert hjelp, 12,9 milliarder dollar til bygging av infrastruktur og 7,3 milliarder dollar til fremming av produktiv evne. Siden slutføringen av Uruguay-runden har andelen til "Aid for Trade" faktisk vært på gjennomsnittlig 24 % av total ODA, ekskl. gjeldslette.

Notater om land - bilaterale bidragsyteres politiske tiltak og innsats

Hvert år samler rapporten om utviklingssamarbeid notater om de bilaterale bidragsyternes politiske tiltak og innsats.

Viktige saker i 2006 omfatter:

- Fattigdomsreduksjonen fortsetter å være en sterk, om ikke sentral sak for de fleste bidragsytere.
- Medlemmene forplikter seg fortsatt til Tusenårsmålene.
- Kampen mot korrupsjon var et sentralt mål på bidragsyternes dagsorden.
- Flere bidragsytere forbedret sine programmer for reform av sikkerhetssektoren.
- Det gjenstår fremdeles mye på området politisk konsekvens.
- Overvåking og evaluering har fått mer oppmerksomhet, med fokus på resultater.
- Mer utfyllende opplysninger ble gitt om fem land som gjennomgikk en "peer review": Hellas, Nederland, Portugal, Storbritannia og USA.

Statistikk

Det statistiske vedlegget i rapporten om utviklingssamarbeid presenterer de nyeste dataene om medlemmenes bistandsbudsjetter med detaljerte tabeller og diagrammer. Hovedpunktene finnes her.

Det komplette statistiske vedlegget og analysen er tilgjengelig på Internett:

www.sourceoecd.org/development

© OECD 2007

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop

www.oecd.org/bookshop/

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Frankrike

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/

